

“ Waterkwaliteit en visbestand in de Stampkotbeek-Wallebeek anno 2026 “

De waterlopen in het stroomgebied van de Wallebeek en haar bovenlopen ontspringen in de reliëfrijke noordrand van de Vlaamse Ardennen waarna ze door het vlakke gebied van de Scheldevallei stromen en uitmonden in de Schelde.

1. Waterkwaliteit

[Zie: Integraal Waterbeleid – Bovenscheldebekken – Wateruitvoeringsprogramma – Bekkenbestuur 11 juni 2025]

[Zie: Integraal Waterbeleid – Bovenscheldebekken – Visie en acties]

De Stampkotbeek-Wallebeek is een aandachtsgebied klasse 4. Het gebied heeft de goede ecologische toestand bereikt in 2033 (of erna van zodra natuurlijk herstel heeft plaatsgevonden).

Binnen het stroomgebied van de Wallebeek loopt de uitbouw van de zuiveringsinfrastructuur achterop.

Er dienen nog tal van zuiveringsinstallaties gebouwd te worden voor de sanering van de woongebieden Wannegem-Lede, Lozer, Ouwegem, Kruishoutem-Nokere, Kruishoutem-Marolle en Gavere-Baaigem. Binnen het ruime stroomgebied van de Wallebeek is de druk vanuit de landbouw op het watersysteem met betrekking tot fosfaten en voornamelijk nitraten minstens even belangrijk als de druk vanuit de huishoudens (aandachtsgebied type 1).

De stroomopwaartse delen van de Lozerbeek zijn aangeduid als natuurverbindingsgebied en de Lozerbeek/Wallebeek en Leedsebeek/Rooigembeek zijn aangeduid als ecologische infrastructuur van bovenlokaal belang. Deze waterlopen verdienen daarom extra aandacht om de structuur- en waterkwaliteitskenmerken te verbeteren zodat de natuurwaarde in het landschap toeneemt. De Moerbeek te Zingem heeft potenties voor verdere ecologische versterking.

Bij een verdere verbetering van de structuur- en waterkwaliteit van de waterlopen kan werk gemaakt worden van het aantrekken van een grotere vispopulatie naar dit stroomgebied door het oplossen van vismigratieknelpunten op de Lozerbeek en Wallebeek die als aandachtswaterloop voor vismigratie gecatalogeerd zijn.

Voor de gemeente Kruisem (deelgemeente Zingem) werd een basishemelwaterplan opgemaakt dat het beleid verder bepaalt in functie van afvoer van hemelwater. Het is een algemene visie op het regenwaterbeheer binnen het gemeentelijk stelsel. Het plan vormt een algemeen kader om toekomstige projecten aan af te toetsen.

De visie heeft enkel betrekking op de afvoer van hemelwater en doet dus geen uitspraak over de inzameling van afvalwater. In een latere fase kan dit basishemelwaterplan aangewend worden voor de opmaak van een detailhemelwaterplan voor Kruisem, waarbij de RWA-hoofdstructuur (infiltratie- en buffervoorzieningen, RWA-hoofdassen) hydraulisch gemodelleerd wordt.

Door de overgang van hellend gebied naar de vlakke vallei, samen met de beperkte afvoercapaciteit van de waterlopen bij hoge Scheldepeilen, zorgt dit vooral in de stroomafwaartse gebieden geregeld voor wateroverlast.

Ondanks een aantal al functionele gecontroleerde overstromingsgebieden (GOG's) in het stroomgebied van de Wallebeek dient de waterhuishouding er nog geoptimaliseerd te worden. Aandacht gaat hierbij vooreerst naar de optimalisatie van de uitwateringsconstructies en het onderhoud in functie van capaciteitsbehoud van de bestaande GOG's.

Daarnaast kan gezocht worden naar extra bergingscapaciteit op deze waterlopen en het aanpakken van lokale knelpuntnetwerken door bijvoorbeeld herprofileringen of bypass-verbindingen.

Het actieprogramma voor de Stampkotbeek-Wallebeek omvat volgende gebiedsspecifieke acties:

nr	titel	initiatiefnemer(s)
6_F_0304	*Herinrichten overstromingsgebied Kruishoutem (voorheen rietveld) met eventueel mogelijkheden voor watercaptatie.	Provincie Oost-Vlaanderen
6_F_0305	Ruimen van het wachtbekken te Ouwegem 'Pluimke'.	Provincie Oost-Vlaanderen

*= Blue Deal actie

a) De provincie Oost-Vlaanderen ruimt het wachtbekken 'Pluimke' te Ouwegem

Door het slib in het bekken te ruimen, wordt de waterbergingscapaciteit hersteld. (6_F_0305). De ruiming werd uitgevoerd in 2018 en wordt om de 5 à 10 jaar herhaald volgens noodzaak.

De provincie Oost-Vlaanderen bekijkt momenteel om het buffervolume binnen het stroomgebied van de Wallebeek te vergroten (Mullem, Plankbeek, Wijngaardsebeek) en om een aantal bufferbekkens automatisch te sturen.

b) Aquafin en de gemeente Kruisem maken werk van de aansluiting van belangrijke clusters

In het afstroomgebied van de Wallebeek is de gemeente Kruisem samen met Aquafin aan zet om de druk vanuit de huishoudens aan te pakken.

Recentelijk werden heel wat projecten uitgevoerd waaronder 'Centrum Kruishoutem', collector Lozer, afkoppeling Winston Churchillstraat, doortocht Ouwegem, gescheiden stelsel Della Faillestraat, riolering Molendamstraat (doorsteek Wijngaardsebeek) en de riolering ter hoogte van de Nazarethsesteenweg-Boeregemstraat.

De rioleringswerken in Ouwegemstraat-Landegemstraat zijn momenteel in uitvoering.

De gebrekkige riolering in Lozerdorp wordt nog aangepakt door de gemeente Kruisem. Andere belangrijke projecten die op stapel staan: Deinsesteenweg, Ouwegemsesteenweg tussen Lozer en Ouwegem (met fietspad), Weistraat en Neerrechemstraat.

2. Visbestand

a) Afvissing door INBO in 2004

Van de Bovenschelde werden in 2004 door INBO 4 zijbeken bemonsterd namelijk de Dikvijversbeek, de Stampkotbeek, de Leebeek en de Oude Houwbeek.

Op de Stampkotbeek werden driedoornige stekelbaars gevangen en maar liefst 97 stuks van de exoot blauwbandgrondel. Het is niet duidelijk van waar deze soort de Leebeek heeft kunnen koloniseren. In 1996 werd hier geen vis gevangen. De visindex is van een 'slechte' naar een 'ontoereikende kwaliteit' gegaan.

[Zie: Van Thuyne, G., & Breine, J. (2004). *Visbestandopnames op enkele zijbeken van de Bovenschelde (2004)*. (Rapporten van het instituut voor bosbouw en wildbeheer - sectie visserij; Vol. 116). Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer.]

b) Afvissing in 2008

Op de Stampkotbeek ving men in 2008 net als in 2004, driedoornige stekelbaars en de exoot blauwbandgrondel.

Het blauwbandgrondelbestand is sinds 2004 wel wat teruggevallen, van 97 exemplaren in 2004 naar vier exemplaren in 2008.

In 1996 kon hier nog geen visleven vastgesteld worden.

De EQR-waarde steeg dus enigszins ten opzichte van 1996 maar blijft 'slecht' scoren.

[Zie: Van Thuyne, G. en Breine, J. (2009). *Visbestandopnames in Vlaamse beken en rivieren in het kader van het 'Meetnet Zoetwatervis' 2008*. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2009 (rapportnr. 32). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.]

[Zie ook: Tabel in bijlage]

c) Afvissing in 2011

In 2011 werden door INBO 3 vissoorten gevangen: blauwband, driedoornige stekelbaars en tiendoornige stekelbaars.

[Zie: Tabel in bijlage]

d) Afvissing in 2018

In 2018 werden de volgende 3 vissoorten gevangen: blauwband, dikkopelrits en driedoornige stekelbaars.

[Zie: Tabel in bijlage]

e) Afvissing in 2024

In 2024 werden 2 vissoorten gevangen: blauwband en driedoornige stekelbaars.

[Zie: Tabel in bijlage]

Wolvertem, april 2026

VERBEIREN Marc

TABELLEN afvissingen van Stampkotbeek door INBO in 2008, 2011, 2018 en 2024

Waterloop	Lambert X/Y	Omschrijving	Gemeente	Provincie	Bekken	Jaar	Nederlandse naam	Gemiddelde Dagvangst (aantal)	Gemiddelde Gewicht (gram)
Stampkotbeek	99525/178777	Bruul	Gavere	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2011	blauwband	1.00	0.40
Stampkotbeek	99525/178777	Bruul	Gavere	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2011	driedoornige stekelbaars	30.00	108.90
Stampkotbeek	99525/178777	Bruul	Gavere	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2011	tiendoornige stekelbaars	1.00	0.50
Stampkotbeek	96309/176540	Huisse	Oudenaarde	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2008	blauwband	4.00	8.30
Stampkotbeek	96309/176540	Huisse	Oudenaarde	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2008	driedoornige stekelbaars	75.00	148.20
Stampkotbeek	96309/176540	Huisse	Oudenaarde	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2011	driedoornige stekelbaars	9.00	31.90
Stampkotbeek	96309/176540	Huisse	Oudenaarde	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2018	blauwband	9.00	14.10
Stampkotbeek	96309/176540	Huisse	Oudenaarde	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2018	dikkopelrits	3.00	3.60
Stampkotbeek	96309/176540	Huisse	Oudenaarde	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2018	driedoornige stekelbaars	100.00	260.10
Stampkotbeek	96309/176540	Huisse	Oudenaarde	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2024	blauwband	2.00	0.90
Stampkotbeek	96309/176540	Huisse	Oudenaarde	Oost-Vlaanderen	Boven-Scheldebekken	2024	driedoornige stekelbaars	104.00	140.00

CIW – oppervlaktewaterlichamen - Bovenscheldebekken

Toon fiches Vlaams waterlichaam Karakterisering Doelstellingen Druk en impactanalyse Beoordeling Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen Toekomstverkenning Reductiedoelen en afwijkingen	VL05_62	STAMPKOTBEEK	Gavere, Kruisem, Oudenaarde
---	---------	--------------	-----------------------------

Toon fiches lokaal waterlichaam van 1ste orde Karakterisering Doelstellingen Druk en impactanalyse Beoordeling Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen	L107_246	STAMPKOTBEEK - MOLENBEEK	Gavere, Kruisem, Oudenaarde, Wortegem-Petegem
---	----------	--------------------------	---

Toon fiches lokaal waterlichaam van 1ste orde Karakterisering Doelstellingen Druk en impactanalyse Beoordeling Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen	L107_247	STAMPKOTBEEK - WALLEBEEK	Gavere, Kruisem
---	----------	--------------------------	-----------------

Toon fiches lokaal waterlichaam van 1ste orde Karakterisering Doelstellingen Druk en impactanalyse Beoordeling Kwaliteitsnormen gevaarlijke stoffen	L107_253	STAMPKOTBEEK - MUNKBOSBEEK	Gavere, Kruisem, Oosterzele, Zottegem, Zwalm
---	----------	----------------------------	--